

Prejav na sneme MKDH

(1995)

Vážený pán predseda, dámy a páni, milí priatelia!

Dakujem vám za pozvanie na váš snem a pozdravujem vás v mene Kresťanskodemokratického hnutia. Zažili sme spolu kadečo, najmä v parlamente. Stretnutie pri takejto slávnostnej príležitosti inšpiruje zanechať denné politické zápasy a pozrieť sa na naše spoločné perspektívy.

Vaše hnutie, rovnako ako KDH, dovršilo päť rokov. Vznikali sme pred piatimi rokmi za rovnakých podmienok, kládli sme si rovnaké ciele a rozdelila nás iba národná príslušnosť. Je to v poriadku. Zem obývajú národy, národy sú nositeľmi kultúry, národy vytvárajú ochranný plášť nad jednotlivcami a národy by mali viesť jednotlivcov k Bohu.

V Zjavení sv. Jána sa píše, že na konci vekov národy vôjdu do Nového Jeruzalema. Nie občania, nie Európania, ani nie Maďari alebo Slováci, ale národy. Chcem tým povedať, že vyznávať svoju príslušnosť k národu je dobré. Vyznávať národnú príslušnosť v politike je taktiež dobré a znamená snahu o vytvorenie najlepších podmienok na rozvoj svojho národa.

Národná príslušnosť v kresťanskej politike znamená snahu o najlepšie podmienky pre svoj národ tak, aby to neišlo na úkor iného národa. Kresťanská národná politika pre nás a tu znamená využitie poznatkov a skúseností od grófa Zichyho cez Andreja Hlinku, komunistické obdobie až po súčasnosť.

Pre nás kresťanská národná politika znamená, že aj my chceme vytvoriť najlepšie podmienky na rozvoj svojho národa. Máme porozumenie pre podobnú vašu snahu. Máme porozumenie, ak sa snažíte o čo najväčší rozsah práv pre maďarskú menšinu. Neznamená to, že vo všetkom vás aj podporíme, pretože záujmy Slovákov a Maďarov sa javia ešte v mnohých veciach ako rozporné.

Naša doterajšia praktická spolupráca v parlamente aj na komunálnej úrovni nás nabáda, aby sme rozširovali nielen porozumenie, ale aj podporu.

Národy sú nositeľmi a sprostredkovateľmi kultúry. Udržala vás ako národ aj v ťažkých obdobiach dlhodobej cudzej okupácie. Maďarská kultúra zvládla toto poslanie vďaka svojmu kresťanskému obsahu. Najlepšou ilustráciou toho je maďarská hymna, ktorá sa spieva v kostoloch napoly ako náboženská pieseň.

Slovenská kultúra má tiež kresťanský obsah. Kresťanský obsah oboch našich kultúr je vystavený náporu. Náporu z jednej strany nacionalistických síl, ktoré povyšujú národ nad všetko ostatné, z druhej strany agnostickej ateistickej kultúry, ničiacej národy aj kultúru. Zápas o obranu kresťanskej povahy našej kultúry je našim spoločným zápasom. Opačným priestorom tohto zápasu je Slovensko aj Maďarsko. Tento zápas povedieme spoločne, či chceme, alebo nechceme. Žiaden iný zápas nás nedokáže spojiť. Spoločný zápas o kresťanský charakter našej kultúry nám dodá spoločnú víziu.

Je jedno pokušenie v politike, ktoré vyjadril Šándor Petőfi v básni: „Teraz alebo nikdy!“ Odolávajme tomuto pokušeniu. Máme pred sebou dlhé dejiny a v nich neexistuje teraz alebo nikdy. Heslo teraz alebo nikdy vedie k vyostreniu konfliktov a obyčajne dopadne na svojho pôvodcu. K trvalejším výsledkom vedie politika zvažovania jednotlivých krokov a hľadania pozitívnych stránok aj v politike môjho odporcu. Taký prístup je osobitne dôležitý teraz, keď národy exkomunistických krajín sú ešte stále v stave transformácie, straty jediných zdanlivých istôt a budovania iných.

V týchto dňoch predsedovia vlád Slovenska a Maďarska oznámili, že dosiahli zásadnú dohodu o slovensko-maďarskej zmluve. Obsah zmluvy zatiaľ nepoznáme, ale principiálne vítame uzavretie slovensko-maďarskej zmluvy. Zmluva nebude zavazovať len jednu vládu v Maďarsku aj na Slovensku, bude zavazovať každú nasledujúcu vládu. Pokúsime sa naplniť zmluvu pozitívnym obsahom.

Ešte raz vám želim úspech vo vašej politike.

18. marca 1995